

ANALYSE

Niet gekwalficeerd

De ontsluiting van veel gehoorde
pseudo-experts in het islamdebat

Niet gekwalificeerd

De ontsluiting van veel gehoorde pseudo-experts in het islamdebat

Monitor Politieke
Ontwikkeling

Een publicatie van
Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond

2026

Inhoudsopgave

<i>Samenvatting.....</i>	<i>4</i>
<i>Aanleiding.....</i>	<i>7</i>
<i>Kaders van de analyse.....</i>	<i>8</i>
<i>Werkvelden.....</i>	<i>9</i>
<i>Academische kwalificaties.....</i>	<i>10</i>
<i>Implicaties en weerleggingen.....</i>	<i>11</i>
<i>Anti-islamretoriek pseudo-experts.....</i>	<i>13</i>
<i>Conclusie.....</i>	<i>27</i>

1. Samenvatting

'Islamofobie', 'politieke correctheid', 'links', 'rechts', 'naïef', 'leugenachtig' en 'extreem'. Het zijn slechts enkele termen die klinken in het zogeheten *islamdebat*. Nu is er uiteraard al heel veel geschreven over de dynamiek die het onderwerp 'islam' met zich meebrengt, maar het viel MPO al langer op dat er voor specifiek de deelnemers aan dit debat, en dan met name het fundament van hun inhoudelijke bijdrage, vrijwel geen aandacht is.

Daar dit echter van essentieel belang is voor de wijze waarop er gesproken wordt over het onderwerp en de uiteindelijke richting die het bredere maatschappelijke debat opgaat, is een nadere analyse van enkele veel gehoorde figuren meer dan noodzakelijk.

Te meer daar deze figuren niet zelden uitgenodigd worden in de media als expert op het onderwerp (of proactief de eigen visie delen op grote platforms), maar meer dan eens geen blijk lijken te geven van kennis van de materie.

In dat kader, maar ook vanuit het oogpunt van nationale veiligheid en de sociale cohesie binnen Nederland, is het belangrijk om te weten wie deze mensen in academische zin zijn. Anders gezegd: zijn zij daadwerkelijk *expert* op het onderwerp en wat is hun inhoudelijke inbreng in het toch al gepolariseerde debat (iets waar blijkens het SCP-rapport "Burgerperspectieven 2024" steeds meer mensen zich zorgen over maken¹)?

Dat het sentiment ten aanzien van het onderwerp islam helaas vaak negatief gekleurd is, mag helder zijn. Wat echter minder helder is, en ook te weinig aan bod komt in het debat, is het feit dat terreurorganisaties de legitimering voor hun geweld (vaak de directe aanleiding voor nieuwsberichten) in 'wereldse' politieke termen beschrijven en religieuze leerstellingen manipuleren om hun 'zaak' kracht bij te zetten².

Opvallend genoeg zien we dat diverse personen die in dit schrijven centraal staan, het theologische narratief van de extremisten als de norm voor moslims presenteren, en dit heeft uiteraard zijn weerslag op de publieke opinie.

Door de betrekkingen van enkelen zien we echter dat behalve in het maatschappelijk debat, de vrees of aversie voor de islam ook steeds vaker terugkomt in concreet beleid, wet- en regelgeving.

Het is daarom van groot belang dat zij die publiekelijk en in beleidsmatige zin een podium hebben (en ook in de mainstream media krijgen), op z'n minst de juiste kwalificaties hebben. Uiteraard mag iedereen binnen de kaders van de wet zeggen wat hij/zij wil (art. 7 GW is een groot goed) en daar willen we uiteraard niet aan tornen (dit is dus geen oproep tot 'canceling'). De claim of suggestie met autoriteit te spreken over een specifiek onderwerp (hier: islam) is echter van een andere orde.

De overleden Amerikaanse senator Daniel Moynihan zei hier ooit over:

*"Je hebt recht op je eigen mening, maar je hebt geen recht op je eigen feiten"*³.

Daar er naar ons weten nog geen enkele analyse is gemaakt van de kwalificaties van veel gehoorde 'experts' op het gebied van de islam, willen we een leemte opvullen. We richten ons met deze beknopte analyse op de academische kwalificaties van 13 zeer vocale personen die deel uitmaken van het zogeheten islam-kritische mediacircuit. Het gaat hierbij specifiek om zeer zichtbare persoonlijkheden. Hier is voor gekozen omdat hun bereik en impact groot is maar het fundament waarop hun zogenaamde kennis rust vaak zeer beperkt blijkt.

In dit beknopte verslag staat de volgende vraag daarom centraal: Hebben de genoemde personen de formele academische referenties op het gebied van de islam, om hun expliciete en impliciete beweringen van expertise over de islam te ondersteunen?

¹ file:///C:/Users/JK/Downloads/Onderzoek+Burgerperspectieven+2024+Bericht+1.pdf

² Curcio, S. (2005) 'Generational Differences in Waging Jihad'. Military Review en Yaquobi, M. (2016) Weerlegging van ISIS. Het vernietigen van zijn religieuze fundamenteën & bewijzen dat zij van de islam zijn afgedwaald en dat hen bestrijden een verplichting is. Den Haag: 't Kennishuys.

³ Penny, T (2003) "Facts are Facts." National Review Online. Zie ook: <http://www.nationalreview.com/articles/207925/facts-are-facts/timothy-j-penny>.

Binnen de context van deze analyse definiëren we een expert op het gebied van de islam als een persoon met formele academische kwalificaties op het gebied van de islam / 'islamitische studies'⁴.

Dit betekent dat men de opleiding succesvol heeft afgerond aan een geaccrediteerde instelling voor wetenschappelijk of hoger onderwijs in Nederland, bij een door de NVAO erkende buitenlandse instelling voor wetenschappelijk of hoger onderwijs of aan een erkende islamitische instelling voor theologie. Tevens dienen de referenties/diploma's publiekelijk verifieerbaar te zijn.

De belangrijkste bevindingen van onze analyse:

- Van de 13 onderzochte personen heeft niemand (0%) een academische achtergrond (of opleiding binnen het hoger onderwijs) op het gebied van islamitische studies, op basis waarvan hij/zij bestempeld zou kunnen worden als 'expert' op het gebied van de islam.
- Liefst 40% van de onderzochte personen heeft überhaupt geen universitaire studie (of studie binnen het hoger onderwijs) achter de rug. Een paar, zoals Annabel Nanninga, Leon de Winter en Geert Wilders, hebben helemaal geen vervolgopleiding (binnen het hoger onderwijs) afgerond.
- De centrale figuren in deze analyse zijn in drie brede categorieën in te delen wat betreft de rol die zij in het publieke domein vervullen:

1) 'Professionals'

2) 'Ervaringsdeskundigen'

3) 'Activisten'

⁴ Deze analyse hanteert de definitie van "Islamitische studies" die ook gebruikt wordt door de faculteiten godgeleerdheid van de University of Chicago en Yale. Dit betekent dat onder islamitische studies het volgende wordt verstaan: de studie van de islam als een tekstuele en historische traditie die ook vandaag de dag nog leidend is binnen bepaalde sociale en politieke contexten. Dit omvat islamitische religieuze geschiedenis (de ontwikkeling van de islamitische beschaving, recht, samenleving en instellingen), islamitisch religieus denken (islamitische filosofie, theologie, jurisprudentie, soennisme, soefisme en sjiisme), islamitische geschriften en traditie (samenstelling, redactie en interpretatie van de Koran en Hadith) en de moderne en hedendaagse islam (de relatie tussen islamitische religieuze praktijken en opvattingen en hun manifestatie in regionale sociale, culturele en/of politieke contexten. Zie: "Islamic Studies." University of Chicago Divinity School, (2012). Beschikbaar op: <http://divinity.uchicago.edu/academics/islamic-studies.shtml>; "Islamic Studies." Yale University Religious Studies Department, (2006). Beschikbaar op: <http://www.yale.edu/religiousstudies/fields.html#isl>.

Verschillende personen in onze analyse delen consequent en op grote schaal ongefundeerde en onjuiste informatie. Dit heeft, zoals gesteld, ernstige negatieve gevolgen voor de sociale cohesie en veiligheid, zowel vanuit pragmatisch en juridisch oogpunt als vanuit professioneel oogpunt:

Vanuit pragmatisch oogpunt is de anti-islam-/anti-moslimretoriek (niet te verwarren met reguliere kritiek op religies) om twee redenen contraproductief. Ten eerste ondermijnt het het bredere gemeenschapsgevoel (Nederlands burgerschap als bindend element). Ten tweede speelt anti-moslimretoriek in op de verhalen die terroristische organisaties gebruiken om individuen te radicaliseren en te rekruteren.

Vanuit juridisch oogpunt kan de individuele benadering van burgers - toch een fundament van het Nederlandse rechtssysteem - in het gedrang komen bij het structureel debiteren van 'samenzweringretoriek'. Moslims worden in die context niet als individu gezien maar als onderdeel van een ondermijnend collectief ('guilt by association'). Denk hierbij onder meer aan het idee van moslims als een "vijfde colonne".

Vanuit professioneel oogpunt zien we een ontwikkeling waarbij anti-islamretoriek in het openbaar bestuur leidt tot het ondermijnen van de wet. De meerderheid in de gemeenteraad van Westland weigerde niet al te lang geleden bijvoorbeeld een scholenplan goed te keuren waarin de realisatie van een islamitische school was opgenomen. Er was nota bene een zogeheten 'indeplaatsstelling' nodig om de raad te dwingen de wet uit te voeren. Iets dat sinds 1848 niet was voorgekomen.

2. Aanleiding

Onderzoek van de Britse communicatiewetenschapper dr. Owen Jones toonde aan dat liefst 66% van de Westers georiënteerde media-aandacht voor het WK in Qatar negatief was. Een ongekend hoog percentage. Daar waar vrijwel de gehele wereld vooral sprak en schreef over het organisatorische en sportieve succes van het WK in Qatar, leken Westerse media – van links tot rechts – vooral bezig hun islamofobe bias te etaleren. Uiteenlopend van expliciete kritiek op culturele en religieuze gewoonten tot keiharde vooroordelen en subtiële ‘grapjes’.

Zo publiceerde de links-progressieve Volkskrant een cartoon van Marokkaanse mannen die de WK-trofee stelen. Hiermee aanhakend op het stereotype van de jonge islamitische man als crimineel.

Een presentator van het tv-kanaal van de Duitse rechts georiënteerde (kwaliteits)krant Die Welt, stelde tijdens een live-show dat de Marokkaanse spelers die hun wijsvinger opstaken daarmee hun steun betuigden aan terreurgroep ISIS. Het gebaar wordt door moslims over de hele wereld echter al eeuwen gebruikt om de eenheid van God (monotheïsme), in het Arabisch ‘tawhid’, uit te drukken.

In Frankrijk werd door het liberale tijdschrift Le Canard Enchaîné het nationale team van Qatar afgebeeld als bebaarde terroristen die aan het voetballen waren terwijl ze geweren, kapmessen en bomgordels droegen. De conservatieve Britse krant The Times plaatste op haar beurt een foto van lachende vrouwelijke voetbalfans in een t-shirt, met daaronder het bijschrift: “De Qatari’s zijn in hun land niet gewend om vrouwen in westerse kleding te zien.” De werkelijkheid is echter dat bijna 87% van de bevolking van Qatar, uit andere (met name niet-islamitische) landen komt. Deze mensen dragen vaker een t-shirt en dit is dan ook geen ongebruikelijk fenomeen.

Het Franse nieuwskanaal CNews presenteerde tijdens een reportage over het WK in Qatar, een enquête waaruit bleek dat 39% van de Fransen migranten als een bedreiging ziet (tegenover 13% die het tegenovergestelde denkt).

Tevens vermeldde de journalist ter plaatse dat Qatar wel erg veel moskeeën telt. Men legt door deze wijze van berichtgeving een totaal onzinnige relatie tussen het WK, immigratie, bedreiging en islam. Daar Qatar een islamitisch land is, mag de aanwezigheid van verscheidene moskeeën geen verrassing zijn.

Verder werden de voetballers van het Marokkaanse nationale elftal die na de gewonnen wedstrijden hun moeders omarmden en met hen dansten, op de Deense staatstelevisie vergeleken met apen. Nauwe familiebanden zouden dierlijk zijn en vooral in “die culturen” voorkomen.... Tot slot mocht een columniste, en inmiddels oud-Kamerlid voor NSC, in de (tegenwoordig) progressieve krant NRC Handelsblad optekenen dat Marokkaanse vrouwen toch echt te veel moeder zijn en dat al het talent van studerende moslima’s na het huwelijk achter de voordeur wordt opgesloten.

Meer recent, met het kabinet Schoof, waar voor het eerst de PVV – nota bene als grootste partij - volwaardig deelnam aan een regering, zijn “moslims en islam” opnieuw, en in verhoogde mate, onderwerp van maatschappelijk debat. Dat wat voorheen wellicht werd gedacht, lijkt nu vaker expliciet te worden uitgesproken. Het in algemene zin problematiseren van pro-Palestina-demonstraties, het islamitisch onderwijs, de rol van moskeeën in de samenleving en conservatieve opvattingen van moslims, is iets dat we met enige regelmaat in opinieprogramma’s terugzien.

Daar de curieuze wijze van berichtgeving over het WK in Qatar exemplarisch is gebleken voor de wijze waarop er de afgelopen decennia in de media werd gesproken over de islam, vragen we middels deze notitie – en dus expliciet op het moment dat we (met de val van het kabinet Schoof) nieuwe verkiezingen in het vizier hebben – aandacht voor het bestaande mediaframe waarin we vast lijken te zitten. Een frame dat onlangs (19/8) in het AD-artikel “‘Zorgelijke’ trend met babbelaars in talkshow: ‘Gasten krijgen alle ruimte om feitenvrij te praten’” tekenend voor “iets groters” werd genoemd.

Deze notitie toont tevens hoe de constante anti-islamitische en islamofobe retoriek van politici en opiniemakers, zijn weerslag heeft op de wijze waarop er in de mainstream media (eenzijdig) gesproken en geschreven wordt over moslims en de islam.

In het voorliggende schrijven wordt met dat idee in het achterhoofd ook nader ingegaan op enkele van die politici en opiniemakers en de vermeende expertise die zij bezitten. We hopen tot slot dan ook dat dit schrijven een bijdrage mag leveren aan een andere, meer academisch gefundeerde en feitelijke benadering van de thematiek.

Team MPO

3. Kaders van de analyse

MPO maakte een globale analyse van 13 individuen die zich in het Nederlandse publieke debat veelvuldig bedienen van anti-islamretoriek. Naast het punt dat deze personen zichzelf, expliciet of impliciet, positioneren als een expert op het gebied van de islam en/of islamitische overtuigingen, werden deze personen in onze analyse opgenomen op basis van twee criteria:

1. Kan de persoon in kwestie als 'prominent' worden beschouwd? Ontvangt hij/zij aanzienlijke aandacht (en met enige regelmaat) in de nationale media (televisie, radio, krant en/of online)?
2. Zegt hij/zij, bij herhaling, specifiek denigrerende en onjuiste dingen over het islamitische geloof en presenteert hij/zij dit als feit? Denk hierbij onder meer aan uitspraken als “De Koran is een oorlogsboek”, “De islam streeft de vernietiging van het Westen na” of “De islam is een totalitaire ideologie”.

Onze analyse is gebaseerd op openbaar materiaal, variërend van informatie van websites, podcasts, televisiefragmenten, krantenberichten en andere publieke bronnen.

4. Werkvelden

De individuen die centraal staan in dit rapport spelen allen een verschillende rol in het publieke debat. Om deze rollen nader te duiden hebben we in grote lijnen dezelfde categorisering aangehouden die het Center for American Progress⁵ hanteert in hun analyse van het anti-islamnetwerk in de Verenigde Staten. Sommige personen komen, door de aard van hun werk, in verschillende categorieën voor.

De volgende categorieën worden onderscheiden:

- 1) 'Professionals'
- 2) 'Ervaringsdeskundigen'
- 3) 'Activisten'

De zogenoemde 'professionals' zijn zij die zich in hun anti-islamretoriek primair toeleggen op het politieke werk, bredere veiligheidsanalyses en juridische kwesties.

Het gaat in de Nederlandse context dan om figuren als Geert Wilders, Annabel Nanninga, Joost Eerdmans, Caroline van der Plas en Machteld Zee.

De tweede categorie bestaat uit de zogeheten 'ervaringsdeskundigen'.

Ervaringsdeskundigen zijn die personen die beweren kennis te hebben van de islam (en moslims) vanwege het 'zijn van een ex-moslim' en/of de tijd die men heeft doorgebracht in een land met een moslimmeerderheid. Ze gebruiken hun vermeende kennis om expertise te claimen en moslims en islamitische overtuigingen in het algemeen aan de kaak te stellen. In deze categorie vallen onder meer Afshin Ellian, Keyvan Shahbazi en schrijfster Lale Gül.

De laatste categorie is die van de 'activisten'. Dit zijn individuen die hun anti-islamretoriek vooral terug laten komen in onder meer georganiseerde 'actie-evenementen', demonstraties en/of het werk als (vaste) columnist, commentator en/of journalist. Personen in deze categorie zijn onder meer Leon de Winter, Bart Nijman, Wierd Duk en Edwin Wagenveld. Op het thema van de moslimbroederschap kan ook voormalig sportverslaggever Carel Brendel in deze categorie worden geplaatst.

⁵ Wajahat A., E. Clifton, M. Duss, et al., Fear Inc.: The Roots of the Islamophobia Network in America. Washington D.C.: Center for American Progress, 2011

5. Academische kwalificaties

Van de 13 personen die in ons rapport zijn geanalyseerd, heeft geen van allen (0%) een formele academische achtergrond op het gebied van islamitische studies, op basis waarvan hij/zij bestempeld zou kunnen worden als 'expert' op het gebied van de islam.

Bovenstaande bevinding is meer dan merkwaardig te noemen. Zeer vocale en uitgesproken mensen, die door hun stellige en (vaak) radicale statements een bepaalde expertise claimen (en op deze grond ook regelmatig een publiek podium krijgen aangeboden of gebruiken), ontberen feitelijk iedere academische achtergrond op het betreffende thema. Hem of haar classificeren als kenner of deskundige en, belangrijker nog, de zienswijze overnemen of faciliteren, is dan ook weinig evenwichtig.

Alle van de in paragraaf 3 genoemde personen hebben een opleiding genoten in een vakgebied dat helemaal niets met islamstudies te maken heeft. Engels, de havo of bestuurskunde zijn slechts enkele voorbeelden. Er zijn zelfs individuen die helemaal geen (vervolg)opleiding hebben afgerond.

James Bill, professor Midden-Oosten studies aan William & Mary Public Research University, duidt het algemene gevaar van het fenomeen dat leken structureel worden opgevoerd als deskundigen, als volgt:

"Herhaalde generalisaties die gebaseerd zijn op verdraaide en onvolledige feiten resulteren in aanvaarde misvattingen⁶."

Het is dit gegeven dat het belang benadrukt van echte deskundigheid, van de noodzaak van kennis en expertise. Zeker wanneer het thema's en/of onderwerpen betreft die zeer gevoelig liggen in de samenleving en die, door de vocale dominantie van visies uit de periferie (zowel vanuit de anti-islamhoek als van religieuze extremisten), een bron (kunnen) zijn van polarisatie en spanning. Onder meer de media zouden hier meer verantwoordelijkheid kunnen nemen door vooral ook echte deskundigen aan het woord te laten en experts een podium te bieden. Situaties zoals bij WNL, waar op 9 november 2020 een complete uitzending een Koran ondersteboven werd getoond, zouden eigenlijk niet voor mogen komen. Fractiespecialist van de VVD – toen de grootste regeringspartij – mevrouw Becker, had nota bene geen idee. Een licht gênante vertoning.

⁶ Bill, J (1996) "The Study of Middle East Politics, 1946-1996: A Stocktaking." Middle East Journal.

6. Implicaties en weerleggingen

Onze bevindingen laten duidelijke overeenkomsten zien in de soort anti-islamretoriek die wordt gebezigd (zie §6) door de centrale personen in dit schrijven. De retoriek weerspiegelt in grote lijnen vier vaak gehoorde anti-islammythes, zoals beschreven in het rapport 'Manufacturing the Muslim Menace'⁷ :

- 1. De islam is een inherent gewelddadige religie, die niets minder nastreeft dan de absolute verovering van Westerse beschaving en t.z.t. zelfs de wereld.**
- 2. Moslims zijn een Vijfde Colonne, bezig met een zogeheten "Stealth Jihad" (of creeping sharia) die het Westen van binnenuit bedreigt.**
- 3. Moslimorganisaties in het Westen zijn onderdeel van een wereldwijde samenzwering van de Moslim Broederschap, met als doel 'onze samenlevingen' te ondermijnen.**
- 4. Moslims zijn bezig de grondwet van Nederland te vervangen door de sharia (islamitisch recht).**

De genoemde anti-islammythes en bijkomende retoriek hebben ernstige negatieve gevolgen voor de sociale cohesie en veiligheid in het land, zowel vanuit pragmatisch en juridisch als vanuit professioneel oogpunt:

- A. Vanuit *pragmatisch oogpunt* is de anti-islam-/anti-moslimretoriek (niet te verwarren met reguliere kritiek op religies, ook de islam) om twee redenen contraproductief. Ten eerste ondermijnt het het bredere gemeenschapsgevoel (Nederlands burgerschap als bindend element). Ten tweede speelt anti-moslimretoriek in op de verhalen die terroristische organisaties gebruiken om individuen te radicaliseren en te rekruteren ('Zij, het Westen, haten de islam en beschouwen de moslim, en dus jou, als de vijand'.)**
- B. Vanuit *juridisch oogpunt* kan de individuele benadering van burgers – een fundamenteel uitgangspunt in het Nederlands recht - in het gedrang komen bij het structureel debiteren van 'samenzweringsretoriek'. Het kan in de politieke zin immers leiden tot wetgeving. Moslims worden in die context niet als individu gezien maar als onderdeel van een ondermijnend collectief en behorende tot een groep waar onder andere terrorisme en vijandigheid jegens het Westen onderdeel is van de cultuur ('guilt by association'). Denk hierbij onder meer aan het idee van moslims als een 'vijfde colonne'.**
- C. Vanuit *professioneel oogpunt* zien we een ontwikkeling waarbij anti-islamretoriek in het openbaar bestuur reeds leidt tot het ondermijnen van de wet. Zo weigerde een meerderheid in de gemeenteraad van Westland bijvoorbeeld om een scholenplan goed te keuren waarin de realisatie van een islamitische school was opgenomen. Deze weigering om de wet uit te voeren (het gaat hier dus expliciet om bestaande wetgeving) leidde, zoals eerder gesteld, er zelfs toe dat de minister moest overgaan tot een zogeheten 'indeplaatsstelling', waarbij de minister de gemeenteraad passeert om zo uitvoering van de wet af te dwingen⁸. Een grote zeldzaamheid.**

⁷Thom Cincotta, "Manufacturing the Muslim Menace." Political Research Associates. Available at: http://www.publiceye.org/liberty/training/Muslim_Menace_Complete.pdf.

⁸<https://www.ad.nl/westland/landelijke-partijen-in-westlandse-raad-zijn-klaar-met-discussie-islamitisch-e-school-die-school-moet-er-nu-gewoon-komen~a5c58d58/>

Naast het benoemen van de pragmatische, juridische en professionele implicaties van de structurele anti-islamretoriek, is het niet onbelangrijk om ook de vaak genoemde zeer wankel anti-islammythes inhoudelijk van een theologisch weerwoord te voorzien.

Zo zijn de ideeën dat de islam een inherent gewelddadige religie is die niets minder nastreeft dan de verovering van de wereld én de vermeende islamitische gerichtheid om wetssystemen in onder meer het Westen te laten vervangen door de sharia, reeds talloze malen en op verschillende momenten in de geschiedenis naar het Rijk der Fabelen verwezen.

Een recent voorbeeld van een autoriteit op het gebied van de islamitische theologie en het islamitisch recht die de genoemde mythes in niet mis te verstane bewoordingen en zeer inhoudelijk heeft ontkracht, is sheik Muhammad Al-Yaqoubi.

In zijn boek 'Weerlegging van ISIS' gaat hij in op de vele misvattingen ten aanzien van de uitleg, de lezing en de (historische) praxis van de fundamentele van de islam⁹. Tekstbegrip en hermeneutiek zijn essentieel om iets met enige deskundigheid te kunnen zeggen over de islam. Van religieuze geletterdheid is echter zelden tot nooit sprake in extreme kringen. Of deze kringen nu religieus zijn of expliciet niet.

Niet onbelangrijk is verder het feit dat er keer op keer en door vele grote islamitische namen en instanties gewezen wordt op het belang van vredige co-existentie, van de noodzaak terreur te bestrijden en toe te werken naar meer harmonieuze en vredige samenlevingen. Het gaat dan om leidende universiteiten, religieuze organisaties en individuele geleerden uit onder meer Egypte, Saoedi-Arabië, de Verenigde Staten, Indonesië, Turkije, Groot-Brittannië, Maleisië, Marokko en Pakistan. De University of North Carolina heeft verschillende van deze verklaringen bijeengebracht.¹⁰

Een andere hardnekkige mythe gaat over de vermeende wereldwijde samenzwering van de Moslimbroederschap om samenlevingen te ondermijnen en heimelijk te islamiseren. Dit idee lijkt vooral te bestaan in de hoofden van "islamvrezenden", zelfs na onderzoek door de inlichtingendienst.

De AIVD verricht al jaren onderzoek naar radicaliseringstendensen in Nederland. Binnen dit onderzoek is er onder meer aandacht voor radicale en ultraorthodoxe islamitische bewegingen die in potentie een bedreiging kunnen vormen voor de Nederlandse rechtsorde. In dat kader heeft de AIVD ook onderzoek gedaan naar de Moslimbroederschap in Nederland.

De AIVD heeft enkele jaren geleden geconstateerd dat de Egyptische Moslimbroederschap weinig invloed heeft op de beweging in Nederland.

"De Nederlandse Moslimbroeders streven naar de 'herislamisering' van de moslimgemeenschap waarbij de islam leidend moet zijn in het dagelijks leven van de moslims (noot: het gaat dus om het streven naar een religieuze ervaring van moslims, niet om de overname of infiltratie van de overheid). Zij richten zich daarbij vooral op het verspreiden van het religieuze gedachtegoed van de Moslimbroederschap en het vergroten van haar invloedssfeer. De Moslimbroeders in Nederland stellen zich gematigd op en streven een betere positie voor moslims in Nederland na. In hun discours zijn begrippen als integratie, democratie, burgerzin nadrukkelijk aanwezig. Derhalve is de conclusie van het tot nu toe verrichte onderzoek dat de Moslimbroederschap in Nederland thans geen feitelijke dreiging vormt voor de democratische rechtsorde of nationale veiligheid¹¹."

Meer recent stelde, in lijn met het bovenstaande, islamoloog dr. Wagemakers (verbonden aan de Universiteit Utrecht) expliciet: "het zogenaamde complot van de Moslimbroeders is flauwekul".

Er is dus geen sprake van een sluimerende 'take over' door moslims, geen sprake van een godsdienst die inherent gewelddadig is en geen sprake van een moslimgemeenschap die haar omgeving wil onderwerpen om daarna de sharia in te voeren.

⁹Yaqoubi, M. (2016) Weerlegging van ISIS. Het vernietigen van zijn religieuze fundamentele & bewijzen dat zij van de islam zijn afgedwaald en dat hen bestrijden een verplichting is. Den Haag: 't Kennishuys.

¹⁰ <https://kurzman.unc.edu/islamic-statements-against-terrorism/>

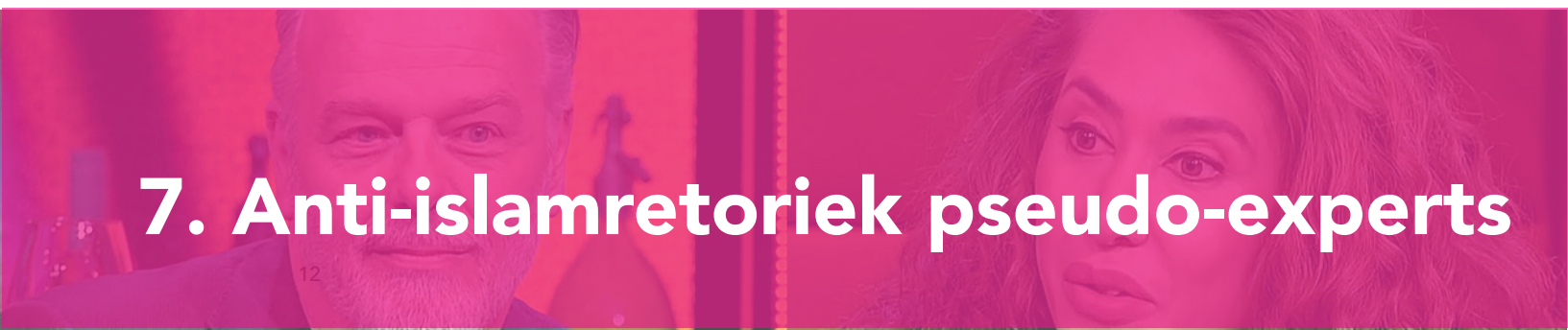
¹¹ https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j4nvgs5kjg27kof_j9vvij5epmj1ey0/vipncvj8czzn/f=/kst2961426.pdf

We zien ironisch genoeg juist een tegengestelde ontwikkeling. Niet de wettelijke vrijheden van niet-moslims worden bedreigd maar de wettelijke vrijheden van moslims: steeds meer wetgeving lijkt zich te richten op het bemoeilijken van de organisatie van de (traditionele) religieuze praxis, met name die van de islam.

Er kan in dat kader gedacht worden aan het gedeeltelijk verbod op gezichtsbedekkende kleding (en dit gaat zoals bekend slechts om een handjevol gelovige vrouwen), de brede politieke wens (van links tot rechts) om buitenlandse financiering van moskeeën tegen te gaan (er is zelfs een heuse parlementaire ondervraging geweest: de POCOB), de aanhoudende discussie over artikel 23 van de grondwet en de weerzin tegen islamitisch onderwijs (eveneens een wens van zowel linkse als rechtse politieke partijen), de beperkingen ten aanzien van het halal (en koosjer) slachten en de bij tijd en wijle terugkerende discussie of jongensbesnijdenis geen vorm van mutilatie is (in lijn met vrouwenbesnijdenis).

Maar ook de enige tijd terug door NRC Handelsblad onthulde infiltratie in moskeeën ¹² (het zogeheten NTA-dossier) - waarbij de NCTV (en daarmee feitelijk het ministerie van J&V) diverse gemeenten adviseerde en zelfs subsidieerde om heimelijk onderzoek te laten doen naar islamitische organisaties en personen - tekent de druk op de islamitische gemeenschap en de aantasting van burgerrechten op basis van specifiek deze religieuze overtuiging. Om nog maar te zwijgen over het inmiddels erkende institutioneel racisme bij de Belastingdienst, waar onder meer het doen van een donatie aan een moskee al reden was om mensen te bestempelen als potentieel frauduleus.

Er lijkt daarom eerder sprake te zijn van staatsislamofobie dan de vaak genoemde sluimerende overname door moslims.

7. Anti-islamretoriek pseudo-experts

In de vorige paragrafen is er onder meer gewezen op de implicaties van de gebezigde retoriek door personen die feitelijk iedere academische kwalificatie op het onderwerp islam ontberen. Er is verder globaal gekeken naar de werkvelden, een mogelijke categorisering van de personen in kwestie en uiteraard wat de bevindingen zijn.

Om een impressie te geven van de inhoud van de retoriek volgt hieronder een korte opsomming van enkele uitspraken van de meest vocale figuren. Telkens worden - behalve quotes - naam, opleiding en professie vermeld.

¹² Undercover naar de moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties - NRC

Leon de Winter

Filmacademie (niet afgerond)
Schrijver/columnist

"Volgens hun traditie is de Jood een minderwaardig mens die de boodschap van de volmaakte mens Mohammed heeft verworpen en daarom onderworpen is aan de moslim".¹³

"Mag het gezegd worden: de kiem tot radicalisering zit in de algemene culturele waarden van deze migranten. De Koran is gebouwd op drie contrasten; man-vrouw, gelovige-ongelovige, meester-slaaf. In het getechnologiseerde en geïndividualiseerde Westen zijn deze drie contrasten zo goed als opgeheven".¹⁵

"Dus eisen deze gelovigen voortdurend meer ruimte op voor hun god. Hun minaretten moeten zichtbaar zijn en hun vrouwen herkenbaar. En voor hun zonen is de niet-gelovige omgeving onderdeel van de Dar al-Harb, de wereld van oorlog, waar zij naar hartenlust – want door hun cultuur gesanctioneerd – mogen roven en stelen, net zoals die vrolijke moordenaars van ISIS".¹⁴

"De Koran roept op tot deze aanslagen".¹⁶

¹³ <https://www.dagelijksestandaard.nl/2014/06/isis-terreur-geworteld-in-islamitische-cultuur/>

¹⁴ Idem

¹⁵ Idem

¹⁶ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/26953/de-koran-roept-op-tot-deze-aanslagen>

Geert Wilders

Deelcertificaten recht (niet afgerond)
Tweede Kamerlid

"De islam is een als godsdienst vermomde totalitaire, onverdraagzame en gewelddadige politieke veroveringsideologie. Ze streeft de vernietiging na van onze democratie en de vervanging van ons rechtssysteem door de islamitische wet, de sharia".¹⁷

"Dat is het gevolg van het naar Nederland halen van de islam. De islam is in de eerste plaats geen religie, maar de meest gewelddadige politieke ideologie die er bestaat. Het woord islam betekent 'onderwerping' en dat is precies waar het op uit is: het bestrijden van alle niet-moslims, totdat alles en iedereen islamitisch is. Daarom is er overal ter wereld waar de islam een rol speelt, onvrijheid, ellende en geweld".²⁰

"... onderscheidt de islam zich van echte religies omdat de islam de «gouden regel» niet kent. Deze regel houdt in dat men zich tegenover anderen moet gedragen zoals men zelf wil dat deze anderen zich tegenover ons zouden gedragen. Deze «gouden regel» ligt aan de basis van onze Westerse beschaving. De islam kan bijgevolg niet de rechten en vrijheden claimen die andere religies toekomen omdat de islam de kern van onze beschaving afwijst en aantast".¹⁸

"Want Nederland is overbevolkt en de islam hoort niet bij Nederland".²¹

"Maar u weet toch, beter dan ik, dat Jezus in de islam niet bestaat. In de Islam heb je Mohammed".¹⁹

"Voorzitter, laat ik beginnen met het fundament van de islam, de Koran. De plicht voor alle moslims om strijd te leveren tegen niet-moslims, vormt het kernthema van de Koran, de islamitische Mein Kampf, en met strijd wordt bedoeld: oorlog, jihad. De Koran is vooral een krijgsboek – waarin opgeroepen wordt niet-moslims af te slachten (2:191, 3:141, 4:91, 5:33), te braden (4:56, 69:30-69:32) en om bloedbaden onder hen aan te richten (47:4). Joden worden vergeleken met apen en zwijnen (2:65, 5:60, 7:166). Mensen die geloven dat Jezus Christus de zoon van God is, moeten volgens de Koran bestreden worden (9:30)".²²

¹⁷ <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vkrzacfdiylz>

¹⁸ Idem

¹⁹ <https://youtu.be/4k8NCCKi5rQ>

²⁰ <https://www.pvv.nl/images/09012020/verkiezingen2020/0acxyuew34z/VerkiezingsProgramma2021-Final.pdf>

²¹ Idem

²² <https://www.pvv.nl/index.php/component/content/article/12-spreekteksten/484-inbreng-wilders-tijdens-debat-islamitisch-activisme.html>

A portrait of Afshin Ellian, a man with glasses, wearing a suit and tie, speaking. The image is overlaid with a magenta color filter.

Afshin Ellian

Rechten
Hoogleraar

"Een onaangename keuze tussen twee ziektes Malaria of Cholera, de islamitische staat van Iran of de Islamitische Staat (de IS). Er is een derde mogelijkheid: een staat zonder islam, een staat van mensenrechten en democratie".²³

"Profeet Mohammed gebruikte zelf geweld in zijn politieke strijd tegen zijn tegenstanders. Teruggaan naar de basis betekent voor islamieten dus ook terug gaan naar die gewelddadige periode. Als je aan een islamiet vraagt om dat stukje van de islam te hervormen, komt hij in gewetensnood, dat stuk hoort ook bij zijn profeet en is niet los te koppelen. Binnen de islam is geen ruimte voor kritiek".²⁴

"Je kunt hoog of laag springen, elke tegemoetkoming aan diep religieuze moslims is een stap naar capitulatie. Je versterkt bij hen het gevoel dat de islam de religie is die de wereld gaat veroveren. Dat is heel dom".²⁵

"Hoe dan ook is het verbazend welke macht de islamitische minderheid heeft, niet alleen in Nederland, maar in heel Europa. Terwijl hun uiteindelijke doel is het verzwakken van onze samenlevingen".²⁶

²³ <https://www.dagelijksestandaard.nl/2020/01/afshin-ellian-iran-of-isis-malaria-of-cholera-derde-mogelijkheid-staat-zonder-islam-staat-van-mensenrechten/>

²⁴ <https://www.google.nl/amp/s/elkedagwatblog.com/2019/09/20/de-rol-van-de-islam-in-nederland-lezing-van-prof-mr-dr-afshin-ellian/amp/>

²⁵ <https://www.universiteitleiden.nl/binaries/content/assets/rechtsgeleerdheid/instituut-voor-metajuridica/2018-ellian-interview-telegraaf-7-7-2018.pdf>

²⁶ Idem

Keyvan Shahbazi

Culturele psychologie
Psycholoog

"Islam is een doodscultus".²⁷

"Islam is gericht op gebiedsverovering en mensen te domineren en te onderwerpen".²⁸

"Als je je letterlijk in de voorschriften van de islam wilt verdiepen, eindig je als IS-strijder in Syrië of Afghanistan. Dát zijn de echte moslims".²⁸

"Het is een kwaadaardige moordlustige politieke ideologie die zijn inspiratie haalt uit de kern van de islam: de sharia".²⁹

"Juist het belijden van deze sharia, dat alle praktiserende moslims gemeen hebben met de jihadisten".³⁰

²⁷ https://npo.nl/start/serie/wnl-op-zondag/seizoen-9_2/wnl-op-zondag_430/afspelen

²⁸ Idem

²⁹ Idem

³⁰ <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/gastcolumn-keyvan-shahbazi-de-kern-van-het-terrorisme-is-de-sharia-niet-je-paspoort~b2f95ee8/>

A photograph of Caroline van der Plas, a woman with curly hair and glasses, wearing a dark blazer and a patterned scarf. She is seated at a wooden podium, holding a piece of paper and speaking into a microphone. The background is a textured, light-colored wall.

Caroline van der Plas

Middelbare school
Tweede Kamerlid

"Ik denk dat het heel goed is om dat in Nederland doen, omdat we zien dat de groepen die hier het meest asiel aanvragen, mensen zijn uit landen als Syrië, Eritrea en Jemen. Dat zijn landen die een Jodenhaat hebben die tot diep in hun ziel zit".³²

"...een deel van de islamitische bevolking, die juichend en joelend, en pro-Hamas leuzen schreeuwend door de straten marcheerden op zoek naar Joden om die in elkaar te slaan".³³

"...zit antisemitisme diep bij een deel van de islamitische bevolking"³⁴

³² <https://www.metronieuws.nl/televisie/2024/03/caroline-van-der-plas-op1-antisemitisme/#:~:text=Ik%20denk%20dat%20het%20heel,uit%20de%20genoemde%20landen%20geldt.>

³³ <https://boerburgerbeweging.nl/fractienieuws/er-is-geen-ja-maar-bij-antisemitisme-en-jodenhaat-nooit/>

³⁴ <https://www.trouw.nl/binnenland/liveblog-rellen-amsterdam-lazio-eist-compensatie-van-amsterdam-voor-geweigerde-supporters~b57cd0f0/>

Wierd Duk

Geschiedenis
Opiniemaker

"Onze samenleving is compleet vergiftigd. De islamistische 5e colonne is overal: van taxichauffeurs tot weigerambtenaren op ministeries, van Kamerleden tot columnisten bij landelijke dagbladen, redacteurs bij de NPO en docenten aan universiteiten. Wie dit niet wil zien, of dit ontkent is medeplichtig aan ondermijning. Deze situatie vormt een serieuze bedreiging voor de liberale rechtsstaat".³⁵

"Moslims claimen steeds vaker de openbare ruimte in Nederland. Bidden op de Dam en elders is een uitdrukking van superioriteit: de publieke ruimte behoort ons."³⁶

"Wat zich voltrok in Iran, zie ik nu hier gebeuren".³⁷

"Het antisemitisme en die haat tegen het Westen, dat zit juist ook bij de goed geïntegreerde moslims, die hoogopgeleid zijn, die functies hebben, die columns hebben, die bij universiteiten werken, die bij andere onderwijsinstellingen werken..."³⁸

³⁵ <https://x.com/wierdduk/status/1855328599387058345>

³⁶ <https://www.telegraaf.nl/podcast/109023013/nederlanders-pas-op-de-islamisten-kloppen-aan-de-deur>

³⁷ <https://www.telegraaf.nl/podcast/109023013/nederlanders-pas-op-de-islamisten-kloppen-aan-de-deur>

³⁸ <https://www.kijk.nl/programmas/vandaag-inside/S02lo3mjfbu>

A portrait of Joost Eerdmans, a man with glasses, wearing a suit and tie, set against a background of a blurred office or library. The image is overlaid with a magenta color filter.

Joost Eerdmans

Bestuurskunde
Tweede Kamerlid

"...met name de islam én de radicale aanhangers daarvan zich slecht verhouden tot onze vrije, westerse waarden en normen. Dit uit zich in onwenselijke invloeden in onze samenleving, variërend van de weigering te integreren tot bloedige terreur".⁴²

"Ik vind de islam een achterlijke cultuur..."⁴³

"De islam moet in de moderniteit worden getrokken".⁴⁴

"In de islam zitten grote risico's verborgen".⁴⁵

⁴² <https://ja21.nl/partijprogramma.pdf>

⁴³ <https://revu.nl/artikel/447969/joost-eerdmans-ja21-fortuynisme-is-nog-steeds-mijn-drijfveer>

⁴⁴ <https://openrotterdam.nl/lijshtrekkers010-joost-eerdmans-leefbaar-rotterdam/>

⁴⁵ <https://www.ad.nl/rotterdam/niet-de-hele-islam-uit-rotterdam-verdrijven-alleen-de-rotte-appels~a3be1110/>

A photograph of Edwin Wagenveld, a man with grey hair, wearing a dark jacket, speaking into a megaphone. The background is a blurred crowd with a large "#MeToo" hashtag visible. The entire image has a magenta color overlay.

Edwin Wagenveld

Middelbare school
Ondernemer

"...een Pegida-aanhanger gemonteerde film te zien was. Het betrof een compilatie van beelden waarop mensen werden onthoofd of levend verbrand: "Dit is de ware islam".⁴⁶

"De Islam verminkt Europa".⁴⁷

"Ik ben het hier niet mee eens en daarom spuug ik op de Koran. En dat moeten veel meer mensen doen, je moet er op spugen".⁴⁸

"Profeet Mohamed *****' en 'De Koran = vergif' (Spandoek voor moskee in Den Haag).⁴⁹

⁴⁶ <https://www.bd.nl/opinie/het-verdienmodel-van-edwin-pegida-wagenveld~aff91d62/>

⁴⁷ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-islam-verminkt-europa~bb7dc423/>

⁴⁸ <https://parra.nu/pegida-voorzitter-roept-mensen-op-om-te-spuugen-op-de-koran/>

⁴⁹ <https://www.trouw.nl/nieuws/pegida-plaatst-kwetsend-spandoek-bij-haagse-moskee~b42fc9a1/>

Bart Nijman

Engels
Columnist

"...de islam is de grootste ideologische bedreiging voor progressie, democratie en vrijheid, en vergif voor wetenschap, kunst en cultuur".⁵⁰

*"F*** Mohammed. F*** islam. Hup onvoorwaardelijke vrijheid van meningsuiting".⁵¹*

"Tegenwoordig vraag ik vaak: noem me één ding dat de islam ons heeft gebracht dat beter is dan we al hadden – en shoarma is geen argument. Dat antwoord bestaat gewoon niet".⁵²

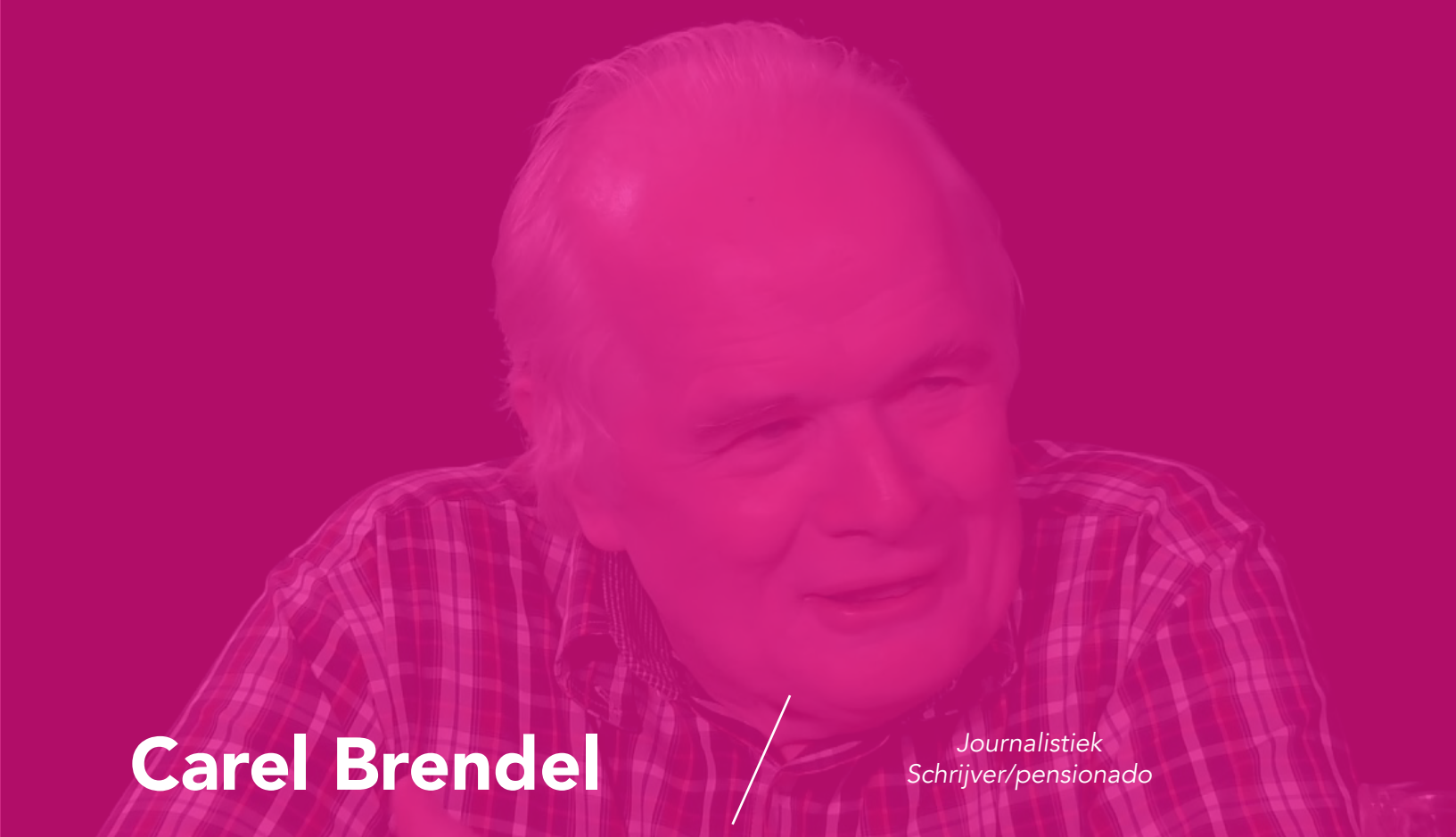
"...Volgens de islam is de islam namelijk compleet, en al het andere overbodig. Onderwerp u, en we zullen zalig zijn".⁵³

⁵⁰ <https://revu.nl/artikel/5079/conversatie-is-een-wapen-het-enige-alternatief-is-geweld>

⁵¹ Twitter, 2 september 2020

⁵² <https://revu.nl/artikel/2249/interview-bart-nijman>

⁵³ <https://revu.nl/artikel/5079/conversatie-is-een-wapen-het-enige-alternatief-is-geweld>

A portrait of Carel Brendel, an older man with white hair, wearing a plaid shirt, smiling slightly. The image is overlaid with a semi-transparent pink filter.

Carel Brendel

Journalistiek
Schrijver/pensionado

"Als je tegen de shaa-ri-aa bent, ben je toch geen islamofob? Dan heb je alleen maar kritiek op een aantal conservatieve aspecten van de Islam".⁵⁵

"De schrijver van de koran staat ook niet erg bekend om zijn liefdevolle instelling, wat sommigen daar ook over mogen beweren".⁵⁶

"Het is hoog tijd dat feministen opkomen tegen de onderdrukking van moslimvrouwen".⁵⁷

"Islamisering is echter geen tsunami, geen onafwendbaar natuurverschijnsel. Politiek en samenleving kunnen zich verweren door duidelijke grenzen te stellen aan de islam".⁵⁸

⁵⁵ https://www.vpro.nl/speel~POMS_VPRO_347503~het-interview-pvda-islam~.html

⁵⁶ <http://www.carelbrendel.nl/2010/12/24/links-en-de-politieke-islam/>

⁵⁷ <http://www.carelbrendel.nl/2012/12/29/nog-steeds-nuttig-tien-punten-voor-een-vrije-samenleving/>

⁵⁸ De onzichtbare Ayatollah : Brendel, Carel, 1949- : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive

A portrait of Annabel Nanninga, a woman with long dark hair, wearing a patterned scarf and a dark top. The background is a solid magenta color.

Annabel Nanninga

Middelbare school (niet afgerond)
Tweede Kamerlid

"Het is de schuld van de islam. Kom mij niet aan met de miljoenen vredelievende moslims in Europa, het kan me geen reet schelen dat er ook aardige mensen bij die club horen, het is mooi geweest. We hadden het monster hier geen thuis moeten bieden. En ja, dat is lullig voor mensen die geen bloed aan hun handen hebben maar jongens, jullie geloof probeert te slopen waar het vrije westen voor staat en dat gaat niet lukken".⁵⁹

"Dat moet stoppen. Wij kunnen dit alleen winnen als we nu, eensgezind erkennen dat het oorlog is en dat de islam de vijand is".⁶⁰

"De islam is de moeder aller problemen wat betreft nieuwkomers en integratie".⁶¹

⁵⁹ <https://www.google.nl/amp/s/jalta.nl/column/de-slachting-bij-charlie-hebdo-is-een-oorlogsverklaring/amp/>

⁶⁰ Idem

⁶¹ <https://debrugkrant.nl/gaat-mij-om-provoceren/>

A portrait of Machteld Zee, a woman with blonde hair, wearing a headset microphone, speaking. The image is overlaid with a magenta tint.

Machteld Zee

Rechten en politicologie
Onderzoeker Nationale Politie

"Ik hoop niet dat ik te veel het idee geef dat er sprake is van een sinister complot, maar taqiyya houdt in dat moslims toestemming hebben om ongelovigen te misleiden".⁶²

"We zullen veel weerbaarder moeten worden en grenzen moeten stellen aan de islamisering".⁶³

"Achter islamisering zit een plan".⁶⁴

⁶² Machteld Zee, *Heilige Identiteiten. Op weg naar een shariastaat?*, Uitgeverij Querido

⁶³ <https://www.ad.nl/dossier-nieuws/achter-islamisering-zit-een-plan~a88e1806/>

⁶⁴ Idem

A portrait of a young woman with long dark hair, looking directly at the camera. The image is overlaid with a semi-transparent pink filter.

Lale Gül

Middelbare school
Studente/schrijfster

"Ik denk dat de moslimgemeenschap heel veel privileges en vrijheden geniet in Nederland. Veel te veel als je het mij vraagt. Dat mag nog wel een beetje beperkt worden".⁶⁵

"Wat wordt er wel aangemoedigd in die moskeeën? Allerlei antidemocratische dingen".⁶⁶

"De hoofddoek is gewoon geen neutraal symbool. Het is in Iran, in heel veel Midden-Oosterse landen, en ook in Nederland...het is een symbool van onderdrukking".⁶⁷

⁶⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=wsoel-p6dRQ>

⁶⁶ Idem

⁶⁷ <https://youtu.be/mx9W2mTU2k8?si=yPjNm4DemyMw0c7k>

7. Conclusie

Hoewel het in de Nederlandse context om een relatief beperkt aantal mensen gaat, is het bereik en het volume van de anti-islamretoriek die deze groep bezigt, meer dan aanzienlijk.

Deze zeer vocale personen claimen door hun (vaak) uitgesproken statements een bepaalde expertise of krijgen deze toegedicht. Feitelijk ontbeert men echter een formele academische achtergrond op het gebied van islamitische studies. Wel heeft en/of krijgt men een publiek podium waardoor de herhaalde generalisaties - die gebaseerd zijn op verdraaide en onvolledige feiten of expliciete onjuistheden - bijdragen aan de brede aanvaarding van misvattingen en daardoor een minder gepolariseerde samenleving in de weg staan (een grote zorg van de meerderheid van Nederland).⁶⁸

SAMENVATTING BEVINDINGEN

Opmerkelijk genoeg hebben 13 van de 13 personen (100%) die in ons rapport zijn geanalyseerd, geen formele academische achtergrond op het gebied van islamitische studies, op basis waarvan hij/zij bestempeld zou kunnen worden als 'deskundige' op het gebied van de islam.

We hebben in deze notitie onder meer kunnen lezen over de implicaties van de structurele anti-islamretoriek en pleiten in dat kader dan ook voor meer evenwichtigheid in de berichtgeving over de islam. Er zijn in academisch Nederland immers voldoende deskundigen te vinden die, op basis van aantoonbare expertise en deskundigheid, wel een inhoudelijke bijdrage kunnen leveren aan het publieke debat.

Dit zou praktisch kunnen betekenen dat, wanneer bijvoorbeeld politici als Vlaams Belang-prominent Filip de Winter op de NPO verschijnen (zoals op 10 mei 2022 bij het programma Ongehoord Nieuws)⁶⁹, er ook een echte expert aanschuift die een academisch weerwoord biedt en een ander perspectief schetst.

Afrondend hopen we met deze notitie redacties bewust te maken van het gebrek aan (academische) deskundigheid bij de genoemde sprekers als het gaat over het onderwerp 'islam' en tevens bij te dragen aan het streven van redacties naar meer evenwichtigheid en diversiteit in hun benadering van het onderwerp. Tevens mag het duidelijk zijn dat we ons zorgen maken over de impact die de huidige, eenzijdige manier heeft, waarop veel redacties werken al het gaat over het onderwerp 'islam'.

⁶⁸ Burgerperspectieven bericht 2 2022 | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau (scp.nl)

⁶⁹ <https://ongehoordnederland.tv/2022/05/10/tv-programmas/ongehoord-nieuws-met-filip-dewinter-niek-rogger-en-raisa-blommestijn-afl-23/>

Dit rapport is een analyse van het islamdebat in Nederland. Het legt bloot dat veel sprekers geen academische expertise hebben en laat zien welke gevolgen dat heeft, maar ook waar kansen liggen voor een eerlijker, deskundiger en evenwichtiger gesprek.

Niet gekwalificeerd

**Uitgegeven door:
Monitor Politieke Ontwikkeling**

2026

www.monitorpolitiekeontwikkeling.nl
info@monitorpolitiekeontwikkeling.nl

M P

Monitor Politieke
Ontwikkeling